

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนย่อความและตัวอย่างการเขียนย่อความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านคิดเขียน เรียนรู้ภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนย่อความ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การย่อความ หมายถึง การเก็บสาระสำคัญของเนื้อเรื่องให้ครบถ้วน แล้วนำข้อความที่ยังไม่จัดระเบียบมาเรียบเรียงใหม่ให้กะทัดรัด ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง มีใจความสำคัญครบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้สะดวกรวดเร็ว

หลักการเขียนย่อความ มีดังนี้

๑. อ่านหรือฟังเรื่องที่จะย่อตั้งแต่ต้นจนจบอย่างน้อย ๒ ครั้ง ครั้งแรกเป็นการอ่านสำรวจคร่าว ๆ แล้วให้อ่านรอบที่สอง เพื่อให้รู้ว่า
 - เรื่องนี้กล่าวถึงอะไร
 - ใครทำอะไร ทำกับใคร ที่ไหน เมื่อไร ผลเป็นอย่างไร
 - เจตนาของผู้เขียนต้องการถ่ายทอดเรื่องอะไรแก่ผู้อ่าน
๒. ย่อความเฉพาะข้อความที่เป็นจริง ความรู้ ข้อเท็จจริง ไม่นำข้อคิดเห็น ความรู้สึกมาเขียนในย่อความ
๓. พิจารณาเรื่องที่จะย่อความว่าเป็นงานเขียนประเภทใด เช่น นิทาน บทความ เรียงความ ถ้าเรื่องที่จะย่อเป็นบทร้อยกรองต้องถอดความเป็นร้อยแก้วก่อน แล้วจึงจับใจความสำคัญ
๔. นำใจความสำคัญมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยภาษาของตนเองที่กะทัดรัด สละสลวยโดยไม่ให้ใจความสำคัญเปลี่ยนไป
๕. ตรวจสอบการใช้สรรพนาม เปลี่ยนการใช้คำสรรพนามบุรุษที่ ๑ หรือบุรุษที่ ๒ เช่น ฉัน คุณ ท่าน เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓ เช่น เขา เธอ และไม่ใช้อักษรย่อ
๖. การย่อคำพูด/คำสนทนาของบุคคล ให้ย่อโดยไม่ต้องใส่เครื่องหมาย (“ ”)
๗. ถ้าเรื่องเดิมมีการใช้คำราชาศัพท์ เมื่อย่อแล้วก็ต้องใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้องเหมือนเดิม
๘. ถ้าเรื่องเดิมมีหลายย่อหน้า ใจความที่ย่อแล้วให้เขียนรวมเป็นย่อหน้าเดียว
๙. การย่อความไม่ควรมีความยาวมากกว่าครึ่งหนึ่งของเนื้อความเดิม
๑๐. ให้เขียนขึ้นต้นตามรูปแบบของย่อความก่อน เพื่อให้รู้ที่มาของเรื่องที่น่ามาย่อ แล้วจึงเขียนย่อความให้สมบูรณ์

ตัวอย่าง รูปแบบการเขียนย่อความ

๑. การย่อนิทาน

ย่อนิทานเรื่อง.....ผู้แต่ง.....
จากหนังสือ.....ความว่า
.....
.....

๒. ย่อบทความทางวิชาการ

ย่อบทความเรื่อง.....ผู้แต่ง.....
จากหนังสือ.....ฉบับที่.....หน้า.....ความว่า
.....
.....

๓. ย่อคำสอน

ย่อคำสอนเรื่อง.....ผู้แต่ง.....
จากหนังสือ.....หน้า.....ความว่า
.....
.....

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน .๒๕๕๑. คู่มือการเรียนรู้การสอนภาษาไทย คิดและเขียน
เชิงสร้างสรรค์ : เรียงความ ย่อความ และสรุปความ.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสศ.)